

**TILSYN MED
SKADEDYRSBEKJEMPERE
KONTROLLSKJEMA**

VIRKSOMHETENS NAVN: _____

ADRESSE: _____

TELEFON NR.: _____

KONTAKTPERSON: _____

DATO: _____

DELTAGERE VED TILSYNET:

FRA VIRKSOMHETEN: _____

FRA KOMMUNEN: _____

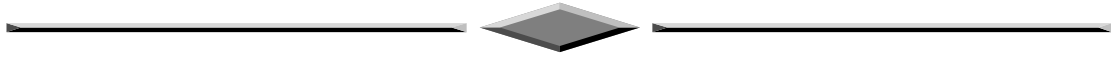
_____

Forskrift om skadedyrsbekjempelse trådte i kraft 1.januar 2001.

Formålet med forskriften er å forebygge at skadedyr

- 1) overfører smittsomme sykdommer til mennesker*
- 2) blir årsak til sykdommer hos mennesker eller*
- 3) blir årsak til andre helseproblemer hos mennesker.*

Dette kontrollskjemaet er laget i samsvar med forskriften. Hver enkelt av paragrafene 2-4,2-5, 3, 4 og 5-1 er gjengitt i skjemaet.

Kort beskrivelse av virksomheten:

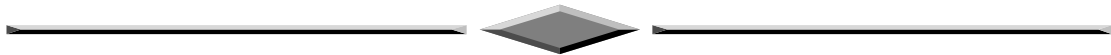

---

§ 4-1. Godkjenning av skadedyrsbekjempere

Som skadedyrbekjempere kan bare godkjennes personer som kan godtgjøre at de har den nødvendige kunnskap om, og praksis fra skadedyrbekjempelse.

Søkere skal ha gjennomgått teoretisk utdanning, relevante kurs og praksis som fastsatt av departementet før godkjenning gis.

Godkjenningen gjelder for ti år. Det kan settes vilkår for godkjenningen.

For å få fornyet praksis må søkeren dokumentere at vedkommende har tilstrekkelig praksis og har oppdaterte kunnskaper om gjeldende bekjempelsesmidler og metoder. Det kan kreves avlagt teoretisk prøve før fornyelse av godkjenning gis.

Er skadedyrsbekjemperne i virksomheten godkjent av Folkehelseinstituttet?

Stikkord:

- Godkjenningssertifikat:
- Gassgodkjenning?
- Dato:
- Hvem planlegger:
- Hvem selger:
- Hvem rapporterer:

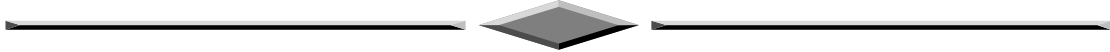
Kort beskrivelse:

---

§ 3-1, 2. ledd. Hvem som kan utføre skadedyrsbekjempelse

Kun skadedyrbekjempere har rett til å planlegge og å utføre ervervsmessig skadedyrbekjempelse. Skadedyrbekjempere kan benytte ikke-godkjente personer som medhjelpere, men kan ikke overlate ansvaret for noe tiltak til medhjelperen.

Benyttes det medhjelpere i skadedyrsbekjempelsen (ikke godkjente personer)? Ja Nei

Stikkord:

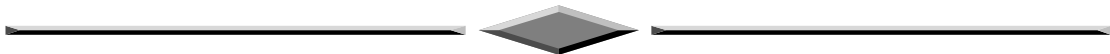
- Hvor mange:
- Hvilke oppgaver:
- Grad av selvstendighet:
- Særskilt fullmakt:
- Opplæring av medhjelper (§ 3-5, 3. ledd)
- Aksempler på skjema, maler, standardformular?

Kort beskrivelse: _____

---

§ 3-2, 1. ledd. Bruk av bekjempelsesmidler (substitusjonsprinsippet)

Den som skal foreta skadedyrbekjempelse plikter å bruke det middel og den metode som gir minst skadevirkninger for miljø og helse og som kan føre til ønsket resultat.

Beskriv hvordan prinsippet om substitusjon benyttes:

Kommentarer:

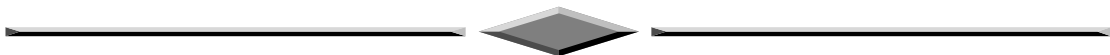

Stikkord:

- Er skadedyrsbekjemperen kjent med prinsippet?
- I hvilken grad benyttes kjemiske midler til forebyggende tiltak? (for sikkerhets skyld)
- Dokumentasjon på rutiner:

§ 3-2. Bruk av bekjempelsesmidler

Kjemiske midler som benyttes til skadedyrbekjempelse skal være godkjent i henhold til de enhver tid gjeldende bestemmelser for slike produkter og være deklarerert og merket i henhold til forskrift av 21. august 1997 nr. 996 om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier og utfyllende forskrifter.

Det er forbudt å bruke bekjempelsesmidler merket med faresymbol og farebetegnelse meget giftig og giftig for andre enn skadedyrbekjempere. Personer uten godkjenning kan medvirke som medhjelpere.

For øvrig skal bruk av bekjempelsesmidler eller bestemte helsefarlige metoder være i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser fastsatt av departementet, blant annet bestemmelser om tillatte restmengder i luft, overflate og lignende, plikt til å benytte bestemte bekjempelsesmetoder, egnede tiltak for bekjempelse av enkelte typer skadedyr og godkjenning av ikke biocidholdige bekjempelsesmidler.

Hvilke kjemiske midler bruker virksomheten i sin bekjempelse?

Kommentarer:

Stikkord:

- Har virksomheten norske datablader for alle kjemikalier?
- Hvor oppbevares databladene?
- Er produktet registrert i ”Skadedyr 1”?
- Er det registrert i produktregisteret (www.pib.no)
- Hvilke midler merket med faresymbol og farebetegnelse giftig eller meget giftig benyttes?
- Hvem benytter disse – beskriv
- Hvordan er rutineene beskrevet i internkontrollsystemet?

§ 3-3. Meldeplikt

Dersom skadedyrbekjempelse skal gjennomføres ved bruk av midler som nevnt i § 3-2 tredje ledd, skal skadedyrbekjemperen senest tre uker før tiltaket legge frem melding for kommunen med en vurdering av alle forhold som kan ha innvirkning på helse, hygiene eller sikkerhet ved skadedyrbekjempelsen. Gjenpart av nabovarsel skal sendes kommunen sammen med meldingen, jf. § 3-4.

Fristen på tre uker gjelder ikke der kommunen gir pålegg om skadedyrbekjempelse eller ved hastevedtak, jf. § 2-4 og § 2-5.

Senest tre uker etter gjennomføringen skal skadedyrbekjemperen gi ny melding til kommunen om at tiltaket er gjennomført og om resultatet av tiltaket.

Hvordan gjennomføres meldingsplikten til kommunen ved bruk av giftige og meget giftige bekjempelsesmidler?

Kommentarer:

Stikkord:

- Hva inneholder meldingen?
- Hvordan overholdes tidsfristen på 3 uker?
- Hvordan vurderes helse, hygiene og sikkerhet?
- Sendes gjenpart/kopi av nabovarsel til kommunen?
- Eksempler på skjemaer, maler, standardformular?
- Rutiner for rapportering til kommunen av gjennomførte tiltak:
- Hvor er rutineene dokumentert?

§ 3-4. Nabovarsel

Enhver som skal foreta skadedyrbekjempelse skal varsle naboer og andre som kan bli berørt av skadedyrbekjempelsen. Disse skal bli orientert om når tiltaket skal gjennomføres, hvilket bekjempelsesmiddel som skal brukes og om faresignaler og forholdsregler som må tas. Nabovarsel kan utelates dersom dette anses åpenbart unødvendig eller ikke er praktisk gjennomførbart. Før tiltaket iverksettes skal den som skal foreta skadedyrbekjempelsen forvise seg om at naboer og berørte er klar over gjennomføringstidspunktet.

Hvordan gjennomføres nabovarsling?

Kommentarer: _____

Stikkord:

- Inneholder nabovarselet følgende punkter:
  - Gjennomføringsdato
  - Hvilke midler
  - Faresignaler
  - Forhåndsregler
  - Hvem som utfører
  - Sted
- I hvilke tilfeller blir nabovarsel utelatt?
  - Hvordan vurderes uttrykket ”åpenbart unødvendig”?
  - Finnes det dokumentasjon med beskrivelse av hvorfor det ikke er gjennomført nabovarsel?
- Dokumentasjon på rutiner?

§ 3-5, 1. ledd. Plikt til å føre protokoll, gi opplysninger og veiledning

Skadedyrbekjemperen skal føre løpende protokoll over hvilke bekjempelsestiltak som iverksettes. Tilsynsmyndigheten, jf. § 5-2, kan til enhver tid kreve å få seg forelagt protokollen eller andre opplysninger som er nødvendige for at tilsynsmyndighetene skal kunne føre tilsyn. Av protokollen skal det fremgå følgende: Tidspunkt for tiltaket, sted, eier, oppdragsgiver, anvendt middel, kvantum, metode, resultat, hvilken type skadedyr, nabovarsel og eventuelle skader.

Føres det protokoll?

Kommentarer: _____

Stikkord:

- Inneholder protokollen følgende:
  - Tidspunkt for tiltak
  - Sted
  - Eier
  - Oppdragsgiver
  - Anvendt middel
  - Kvantum
  - Metode
  - Resultat
  - Type skadedyr
  - Nabovarsel
  - Melding til kommunen
  - Eventuelle skade

§ 3-5, 2. ledd. Plikt til å føre protokoll, gi opplysninger og veiledning

Skadedyrbekjemperen har opplysningsplikt overfor oppdragsgiver for opplysninger i henhold til første ledd.

Hvordan gjennomføres opplysningsplikten overfor oppdragsgiver?

Kommentarer

Stikkord:

- Hvilke opplysninger gis?
- Gis det spesielle råd for eksempel om etterbruk eller skadevirkninger?
- Gis opplysningene i samsvar med protokollen?
- Dokumentasjon på rutiner?
- Dokumentasjon på gjennomføring av opplysningsplikten?

§ 5-1. Ansvar og internkontroll

Den ansvarlige for virksomheter som omfattes av denne forskrift skal, dersom virksomheten sysselsetter arbeidstaker, sørge for at det innføres og utøves internkontroll. For skadedyrbekjempere gjelder kravet til internkontroll uavhengig om skadedyrbekjemperen sysselsetter arbeidstakere.

Internkontrollen skal dokumenteres i den form og i det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse.

Er det etablert internkontrollsystem?

Ja Nei

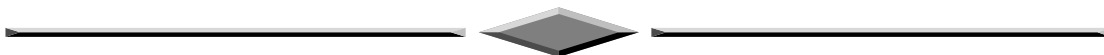
Kommentarer:

Stikkord:

- beskrivelse av mål og hensikt
- beskrivelse av organisering (ledelse, organisasjonskart, ansvar og oppgaver, delegering m.v.)
- prosedyrer for etterlevelse av bestemmelsene i §§ 3 og 4
- prosedyre for avvikshåndtering
- prosedyre for korrigerende tiltak
- prosedyre for revisjon av internkontrollsystemet
- Virker internkontrollsystemet funksjonelt?

REFERANSER

Forskrift om skadedyrsbekjempelse 21. desember 2000

Finnes på www.fhi.no/skadedyr

Oppdatert liste fra Folkehelseinstituttet over Godkjente Skadedyrsbekjempere.

Finnes på www.fhi.no/skadedyr

Oppdatert liste fra Folkehelseinstituttet over Godkjente Gassleder.

Finnes på www.fhi.no/skadedyr

Substitusjonsplikten (1715/2000) Statens forurensingstilsyn

FOR 2002-07-16 nr. 1139: Forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier.

Finnes på www.lovdatab.no

Skadedyr 1.

Bestilles på publikason@fhi.no

Forskrift om systematisk helse, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter. (internkontrollforskriften)

Finnes på www.lovdatab.no

FORSLAG TIL INNHOLD I ET INTERNKONTROLLSYSTEM

Et internkontrollsystem for virksomhet som driver med skadedyrsbekjempelse kan bl.a. inneholde:

- Beskrivelse av mål og hensikt med driften av virksomheten
- Beskrivelse av hvordan virksomheten er organisert (ledelse, organisasjonskart, ansvar og oppgaver, delegering m.v.)
- Prosedyrer for etterlevelse av bestemmelsene i §2, §3, §4 og §5-1.
  - Oppgaver lagt til selgere/planleggere
  - Bruk av medhjelpere ("arbeidstillatelse")
  - Informasjon til kunden(protokoll)
  - Nabovarsel
  - Melding til kommunen
  - Substitusjon
  - Bruk av kjemikalier
  - Innkjøp av kjemikalier
  - Loggføring av oppdrag
  -
- Prosedyre for avvikshåndtering
- Prosedyre for korrigerende tiltak
- Prosedyre for revisjon av internkontrollsystemet
- Dokumentasjon som gir oversikt over virksomhetens drift (Kopi av protokoll, nabovarsler, meldinger, arbeidstillatelse, godkjenningssertifikater, datablader o.l.)

Internkontrollsystemet med prosedyrer skal være funksjonelt og helst kortfattet. Internkontrollsystemet kan med fordel samordnes med internkontrollplikten etter Forskrift om internkontroll (IK-HMS).

Det er eier av virksomheten som har plikt til å etablere internkontrollsystem. Systemet bør være et ledelsesverktøy som sikrer at forskriften følges.

Prinsippene for internkontroll tilsier at internkontrollsystemet skal ligge til

grunn for styringen av driften. Mål og prosedyrer bør utarbeides i samarbeid med medarbeiderne, men eieren og ledelsen bestemmer utformingen av internkontrollsystemet. Eierne, ledelsen og alle medarbeiderne har plikt til å følge internkontrollsystemet.